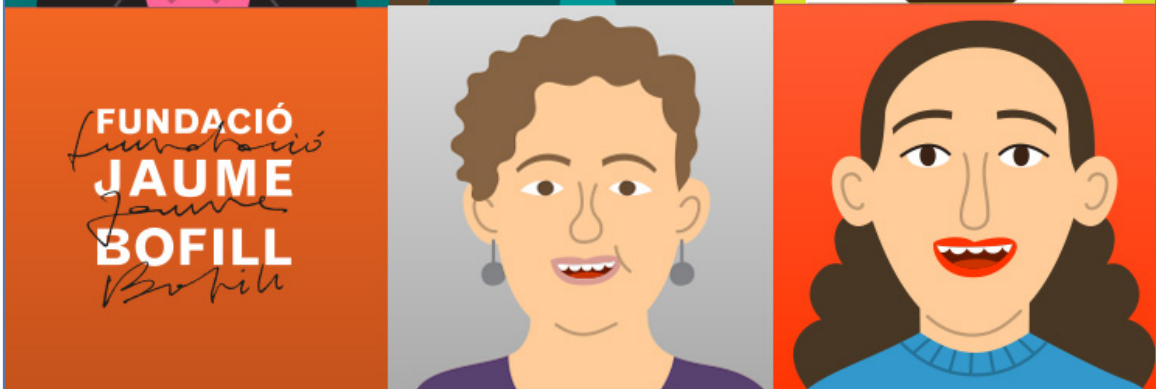

Dossier de premsa

La confiança de les famílies
en el sistema educatiu

11 d'abril de 2018

Les publicacions de la Fundació Jaume Bofill
estan disponibles per a descàrrega al web
www.fbofill.cat.

Les publicacions de l'Edubaròmetre, i més resultats de l'enquesta,
estan disponibles per a descàrrega al web
www.edubarometre.cat

Direcció científica: Mònica Nadal i Laura Morató

Primera edició: abril 2018

© Fundació Jaume Bofill, 2018
Provença, 324
08037 Barcelona
fbofill@fbofill.cat
<http://www.fbofill.cat>

Reconeixement – CompartirIgual (by-sa) –Internacional :

Es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades,
la distribució de les quals cal fer-se amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Disseny: Àmbitos, servicios de comunicación aplicada

edubarometre.cat- Per l'educació responc, és la primera enquesta
que pregunta a famílies i docents sobre les seves necessitats, expectatives i visions
sobre l'educació dels seus fills i filles, dels seus alumnes, del seu centre
i sobre com ha de ser l'educació del país.
En el moment actual de canvis en l'educació, **cal obrir i ampliar el debat**,
incorporant la pluralitat i riquesa de visions dels principals actors educatius.

Busquem pares, mares i docents que responguin per l'educació.

- El debat educatiu actual no té en compte la realitat dels centres, com els docents i les famílies viuen l'escola, allò que els preocupa, necessiten o volen del sistema educatiu. Acostuma a ser un debat molt limitat, centrat en allò del que se'n té dades o bé sobre aspectes que són prioritaris per als actors institucionals.
- El debat educatiu actual necessita més pluralitat. Volem reflectir la riquesa de visions dels diferents col·lectius implicats en l'educació dels infants i joves. En l'actual context de transformació educativa, cal ampliar el debat educatiu i incorporar coneixement sobre el que volen, esperen i viuen els actors educatius.
- L'EduBaròmetre és una iniciativa per conèixer i incorporar al debat educatiu les expectatives, necessitats, pràctiques, visions i valors de famílies sobre l'educació. L'EduBaròmetre enquestarà dos cops l'any a famílies sobre temes rellevants de l'educació del país.

En aquest dossier de premsa es presenten resultats de la primera enquesta de l'Edubaròmetre als pares i mares d'infants i joves escolaritzats a Catalunya.

- La segona edició de l'enquesta (ja en curs) vol saber com se senten les famílies d'informades sobre com treballa pedagògicament l'escola? Confien que l'escola pot proveir de les competències en llengua anglesa que necessiten els nois i noies? Creuen que els docents tenen el temps, el coneixement i la voluntat d'atendre les necessitats de l'alumnat? Com de fluida és la relació amb els tutors? Què necessita l'escola per treure el potencial de tots els infants? Quines haurien de ser les prioritats de despesa de l'administració educativa? Entre altres preguntes **Podeu accedir-hi a edubarometre.cat**

Fitxa tècnica de l'enquesta a les famílies. Treball de camp: (2 de maig-18 de juliol de 2017)

Nombre de respostes: 5.127 pares i mares d'infants i joves d'1 a 18 anys.

Tècnica: 1.000 enquestes via telefònica i 4.127 enquestes en línia.

Àmbit geogràfic: Catalunya.

Error: +/-1,5% per a un nivell de confiança del 95%.

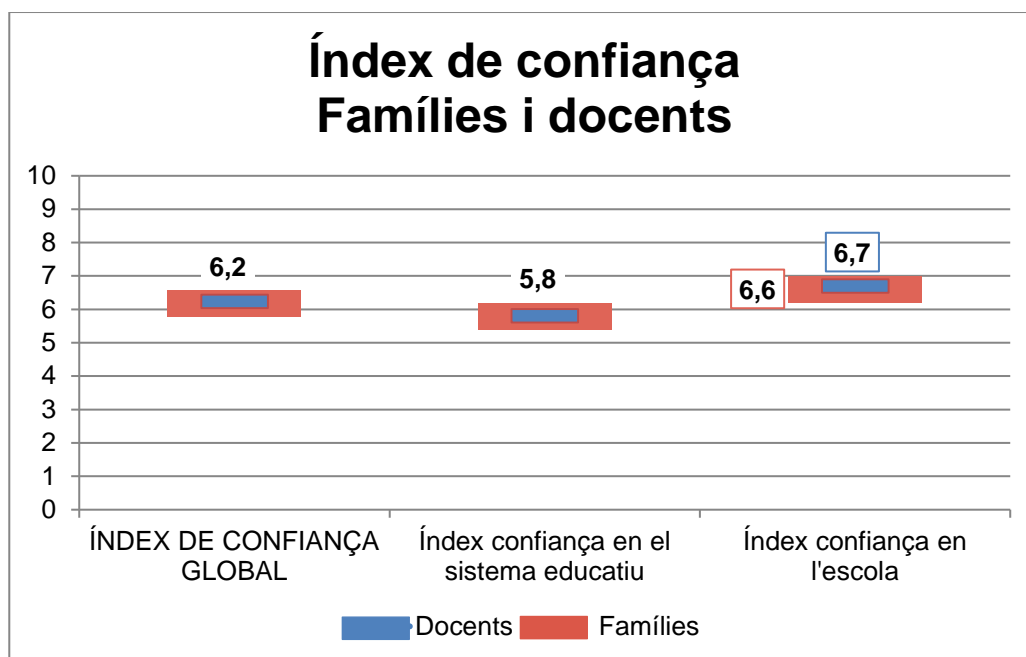
Control de mostra: província, nivell educatiu en curs del fill/filla i titularitat de centre (públic o concertat-privat).

Resum

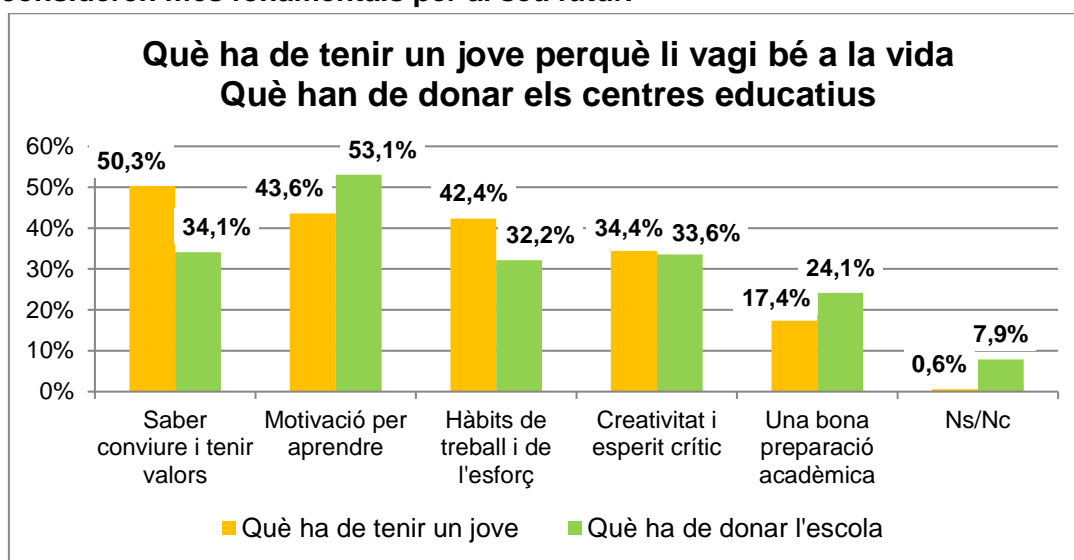
1. Les famílies fan una valoració bona de l'educació dels seus fills, en la que no s'assenyalen aspectes clarament insatisfactoris o deficients. En general, la secundària és menys ben valorada
2. Famílies i docents comparteixen una visió força holística de l'educació, en el que competències com "saber conviure i valors", "creativitat i esperit crític" o "motivació per aprendre" tenen una elevada importància, juntament amb "hàbits" i "formació acadèmica".
3. La "motivació per aprendre" és un dels objectius centrals que l'escola hauria d'assolir per totes les famílies i és dels que estan menys ben valorats.
4. Les famílies perceben menys que els docents el canvi educatiu dels darrers anys que estan vivint els centres. I també el projecten menys cap el futur.
5. Totes les famílies volen més innovació, igual que els docents. El desig de més innovació és majoritari a la comunitat educativa.
6. Les famílies els fills de les quals van malament en els estudis tenen una mirada més crítica sobre l'escola. Les necessitats dels seus fills no es veuen ben cobertes per les escoles i valoren especialment malament l'atenció personalitzada, l'orientació i l'acompanyament. Són poc optimistes respecte del futur i creuen majoritàriament que seguirà igual
7. La "creativitat i l'esperit crític" és un valor emergent, especialment valuós per les famílies amb nivell d'estudis superiors. La millora del nivell formatiu de les famílies fa preveure un creixement de l'exigència en l'assoliment de les escoles en aquest objectiu.
8. Les famílies acompanyen majoritàriament l'escolaritat dels seus fills amb pràctiques quotidianes que afavoreixen l'èxit escolar.

Principals resultats

1. **Les famílies valoren positivament l'educació a Catalunya, amb un 6,2 sobre 10, una puntuació exactament igual a la dels docents.** Docents i famílies comparteixen una visió molt semblant de l'educació i de les escoles catalanes.
 - Les famílies valoren millor l'escola on estudien els seus fills, amb un 6,6, que el sistema. **La valoració de la pròpia escola tendeix cap al notable; les famílies, com veurem, no detecten grans mancances o problemes en el sistema educatiu ni el les escoles dels seus fills**
 - És una puntuació molt semblant a la que donen els docents als centres on treballen (6,7). **La valoració de les famílies i dels docents tant de l'estat de l'educació com de l'escola és pràcticament calcada.** Aquesta similitud de valoracions, que es veu també en altres aspectes (com el grau d'innovació en els centres, per exemple), ens apunta **una visió força compartida** sobre el que és la realitat de l'escola, els seus problemes i el que hauria de ser.

2. El 53% de les famílies creuen que l'escola ha d'abordar prioritàriament la "motivació per aprendre" dels infants i joves, una de les competències que consideren més fonamentals per al seu futur.

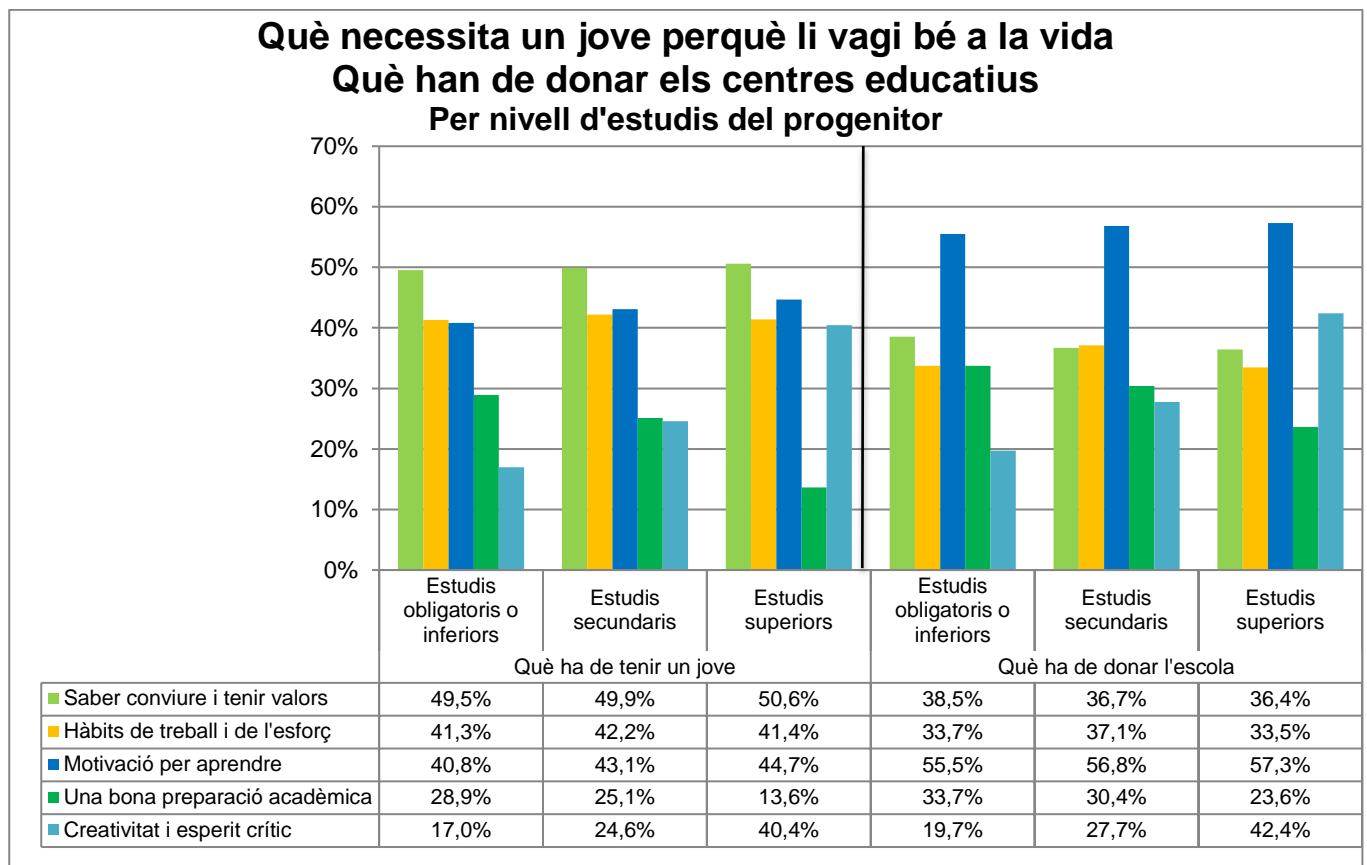
Nota: el total suma més de 100% perquè es demanaven dues respostes.

- Les famílies valoren com a importants altres elements com Saber conviure, hàbits de treball i creativitat. En totes tres dimensions, donen a l'escola una responsabilitat semblant. **Esperen de l'escola un treball més integral en relació a l'educació**, que inclogui no només la formació acadèmica que li és pròpia, sinó també la creativitat, hàbits i motivació.
- **Avui, les famílies i els docents comparteixen**, més enllà d'algunes diferències d'èmfasi, **una visió més holística de l'educació i del que l'escola ha de donar als infants**. Aquesta visió ja no inclou només la formació acadèmica, sinó també la formació en valors, hàbits i competències com l'esperit crític o la motivació per l'aprenentatge.
- **Tant docents com famílies no dissocien entre el que és important per la vida i el que ha de donar l'escola**. Tots dos s'atribueixen responsabilitats en totes les dimensions.
- **Només un de cada quatre pares i mares (24%) prioritza una bona preparació acadèmica**. Aquesta valoració no s'ha d'interpretar com un menysteniment de la formació acadèmica sinó com una funció donada per descomptat: un cop el sistema garanteix la seva provisió, ja que és indiscutiblement necessària per a la vida i responsabilitat cabdal de l'escola assolir-la, les famílies emfasitzen les altres competències més emergents. Això mateix passava amb els docents, en que

només el 12,4% la prioritza. D'igual manera que només ho fa el 12% de les famílies amb estudis superiors.

3. El nivell d'estudis de les famílies marca força les prioritats i preferències pel que fa a l'escola i l'educació.

- A major nivell formatiu del progenitor, més important es considera per a la vida la creativitat i esperit crític i, paradoxalment, menys la formació acadèmica.

Nota: el total suma més de 100% perquè es demanaven dues respostes.

- Pel 53% de les famílies la “motivació per aprendre” és central, però hi ha dues categories que articulen les diferències entre famílies: “Creativitat i pensament crític”, d’una banda, i “formació acadèmica de l’altra”. Donar prioritat a una implica donar-ne molt poca a l’altra (per exemple: només un 10% dels que escullen “creativitat” escullen també “bona preparació acadèmica” o un 15% trien també “hàbits de treball i esforç”).

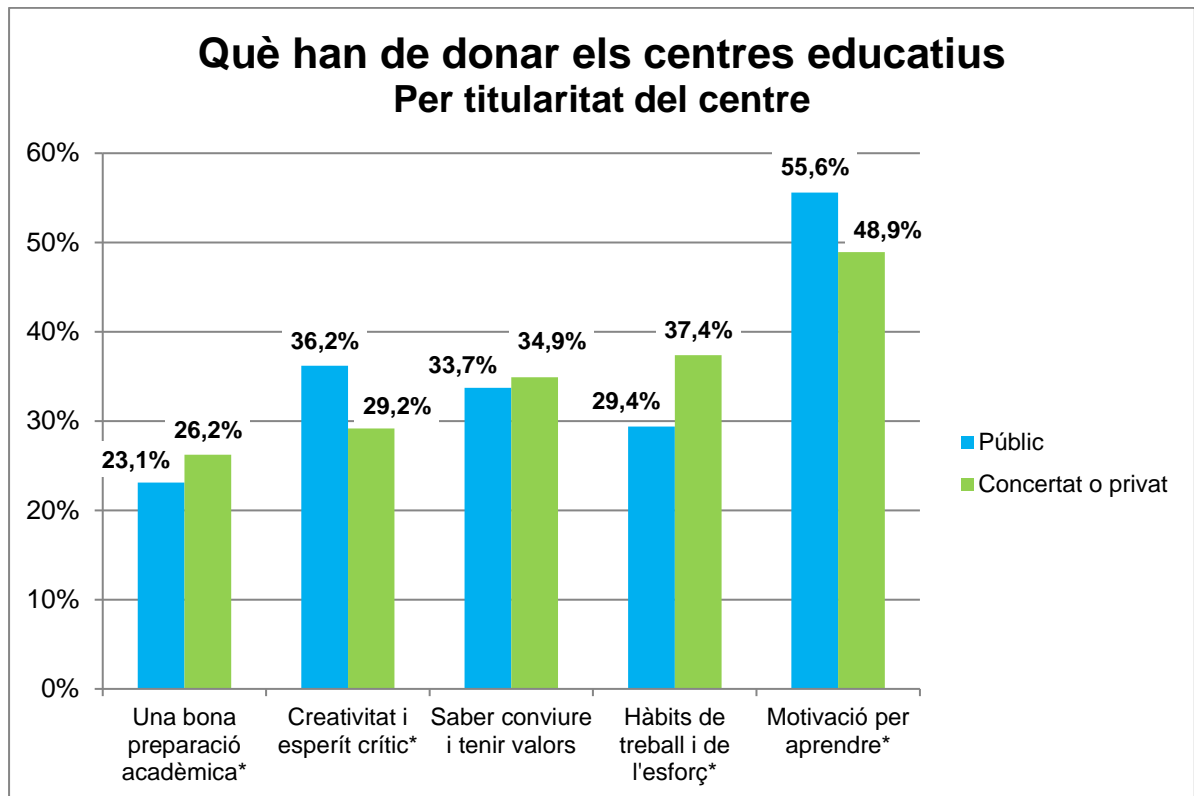
Aquestes diferències venen fortament marcades pel nivell d'estudis:

- La creativitat i l’esperit crític són importants per a la vida per el 40% de les famílies amb estudis superiors, mentre que només ho escull el 17% de les

persones amb estudis obligatoris; un 42% de les famílies amb estudis superiors ho demanen a l'escola (front al 19,7% de les famílies amb estudis bàsics). **És d'esperar que a mida que el nivell educatiu de la població s'incrementi la demanda a l'escola per proveir d'aquest tipus de competències. I que proveir només de bona formació acadèmica, serà cada cop menys prioritari en la valoració que les famílies fan de la qualitat de l'escola.** Aquest objectiu és dona per descomptat.

- Per la seva banda, **una bona preparació acadèmica** és el que necessita un jove perquè li vagi bé a la vida **per al 29% de pares i mares amb estudis obligatoris**, però només es menciona com a més important **per a un 13,6% de les persones amb estudis superiors**. Aquest percentatge creix quan es demana pel que ha de proveir l'escola, però les diferències per nivell d'estudis dels pares es manté: a més nivell d'estudis menys demanda.
- **Les famílies tendeixen a agrupar-se segons dos tipus de preferències del que és important que els joves assoleixin a l'escola.** Per una banda hi ha els que prioritzen "Creativitat i Esperit crític", "convivència i valors", i "motivació per aprendre". De l'altra, les famílies que prefereixen una "bona preparació acadèmica", "hàbits de treball" i "motivació per aprendre".

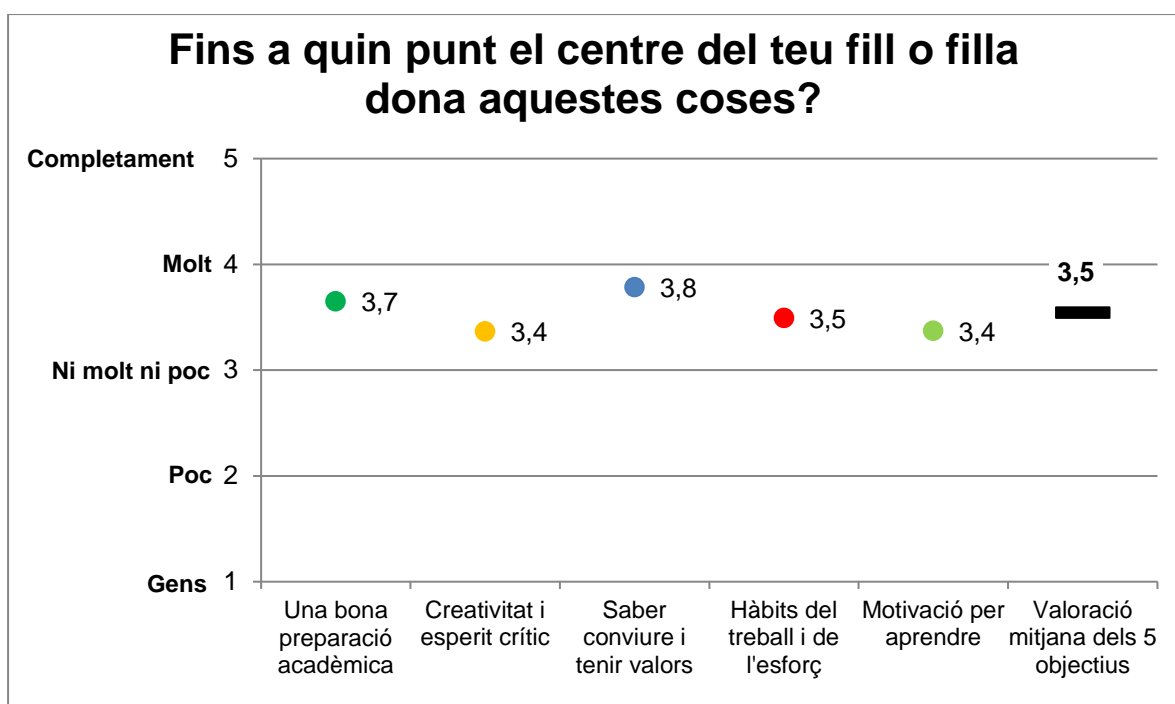
- Mentre que les famílies que porten els fills a **les escoles públiques es decanten més per la motivació per aprendre i la creativitat i l'esperit crític com a objectiu de l'escola, les famílies que van a escoles concertades accentuen més objectius com els hàbits de treball i esforç i una bona preparació acadèmica.**

NOTA: amb asterisc les relacions estadísticament significatives.

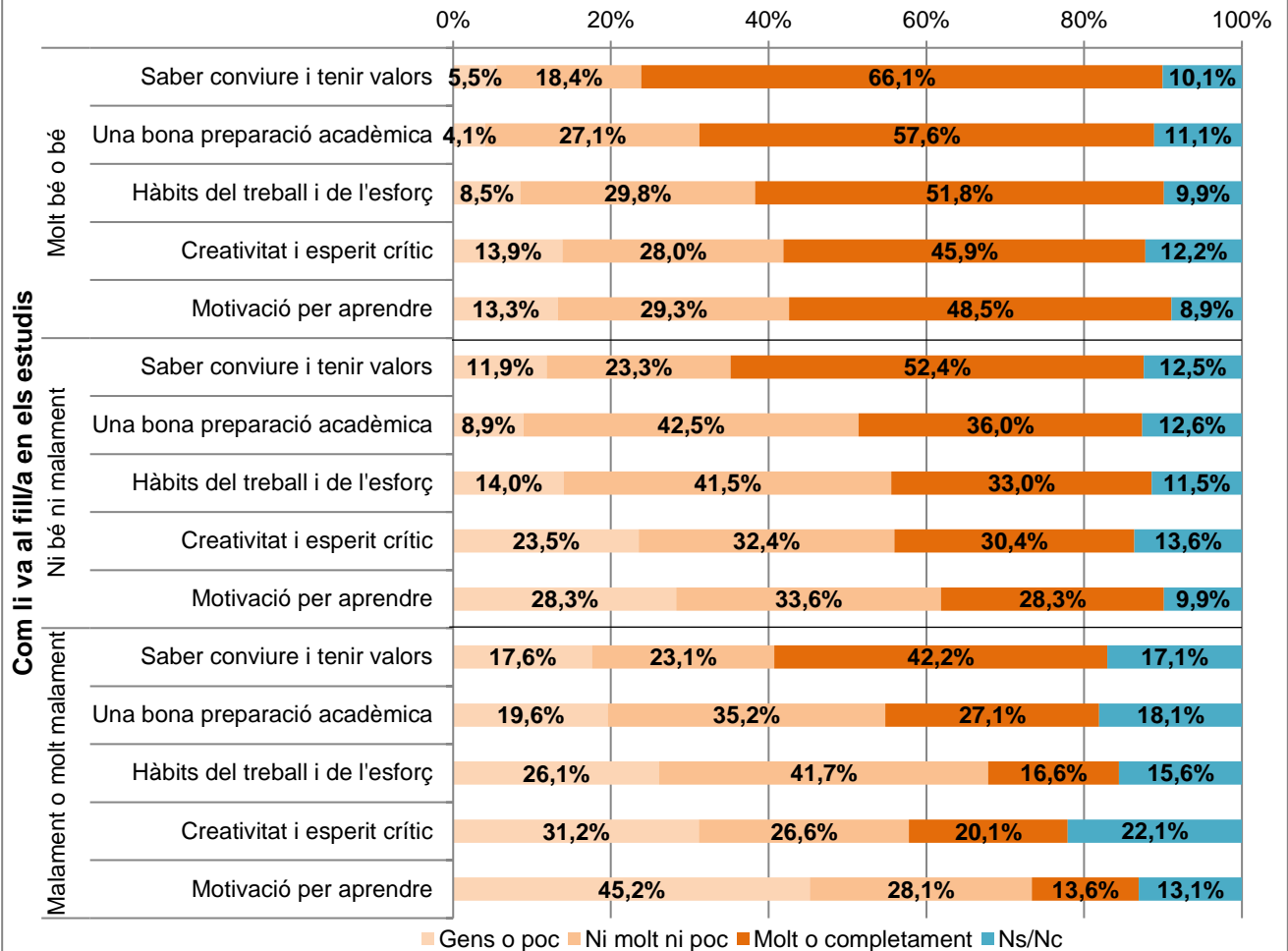
3. Les famílies valoren bé l'assoliment dels objectius de l'escola dels seus fills. Valoren de manera semblant tots els objectius escolars.

- L'escola supera bé l'assoliment de tots els objectius; no n'hi ha cap que les famílies jutgin com a deficient o poc assolit
- Malgrat les diferències no són excessivament notòries, els objectius menys ben valorats són el de "motivació per aprendre" i "creativitat i esperit crític"; la motivació per aprendre era la que de manera majoritària s'atribuïa com a objectiu prioritari a l'escola.

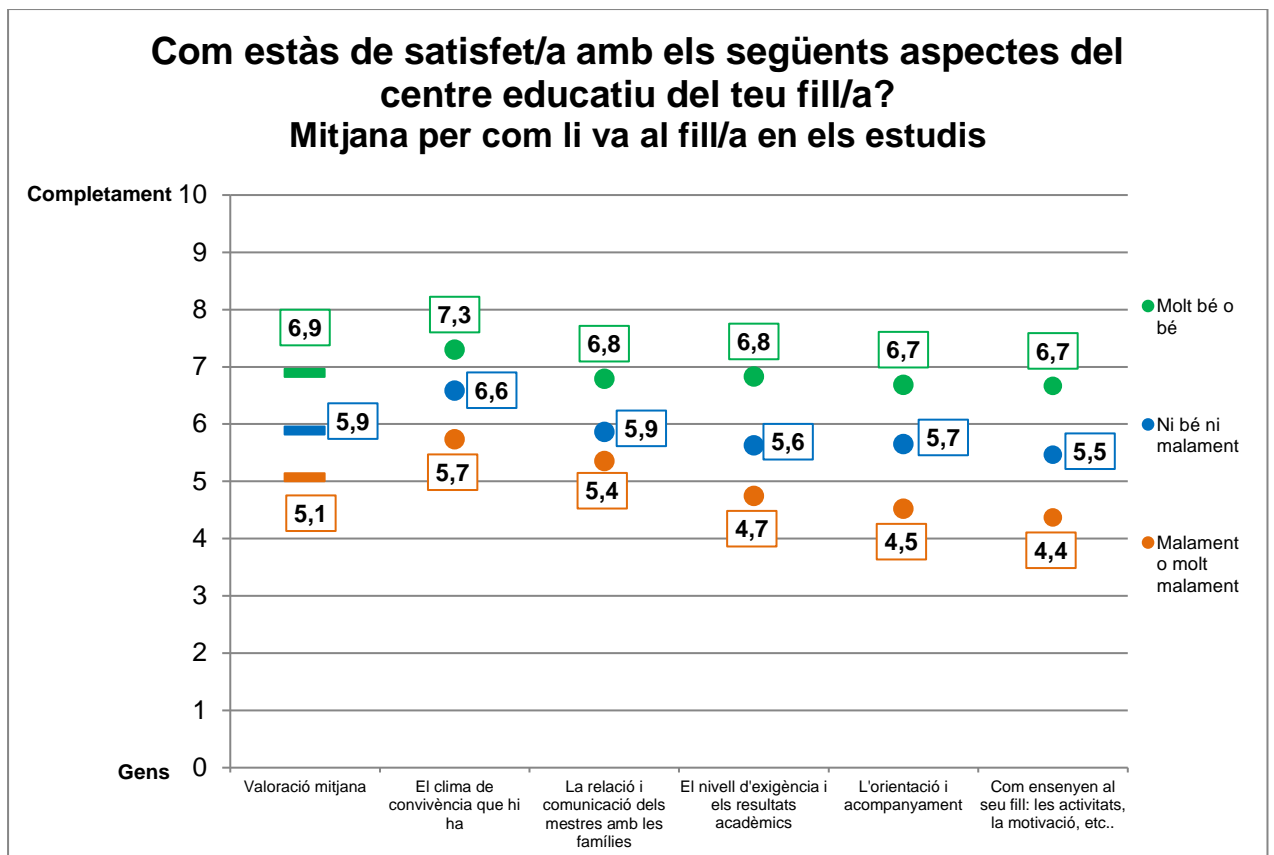

4. **Les famílies amb fills que tenen dificultats en els estudis es mostren més insatisfetes globalment amb l'escola: tant el grau d'assoliment dels objectius, com amb la qualitat de l'educació que reben els seus fills i amb la satisfacció amb la feina del centre.**
- **Les famílies en les que el fill o filla va malament o molt malament en els estudis, no valoren bé la capacitat del centre de motivar l'alumnat, un 45% considera que ajuda gens o poc a assolir aquest objectiu, de proveir de competències de creativitat i pensament crític (gens o poc el 31%) o de transmetre hàbits de treball i de l'esforç (gens o poc un 26% i ni molt ni poc un 42%).**
 - **Tot apunta a que quan el fill o filla no va bé, hi ha una pèrdua de confiança en l'escola que es tradueix en una mirada més crítica sobre el seu funcionament o bé amb una major consciència sobre les seves mancances, que passen més desapercebudes quan els fills o filles van bé. En general, les famílies amb fills que tenen dificultats a l'escola valoren pitjor que la resta tots els objectius de l'escola, tant els més escolars com aquells més expressius o socials.**
 - **Aquesta valoració més negativa, ressona amb l'apreciació que feien els docents de sentir-se menys preparats en l'atenció a la diversitat i detecció de necessitats educatives individuals: només 48,6% se sentien molt competents front al 80% que deien sentir-se preparats en el contingut, el 72% en didàctica i en activitats d'aula.**

Fins a quin punt el centre del teu fill/a ajuda a aconseguir els objectius següents? Per com li va al fill/a en els estudis

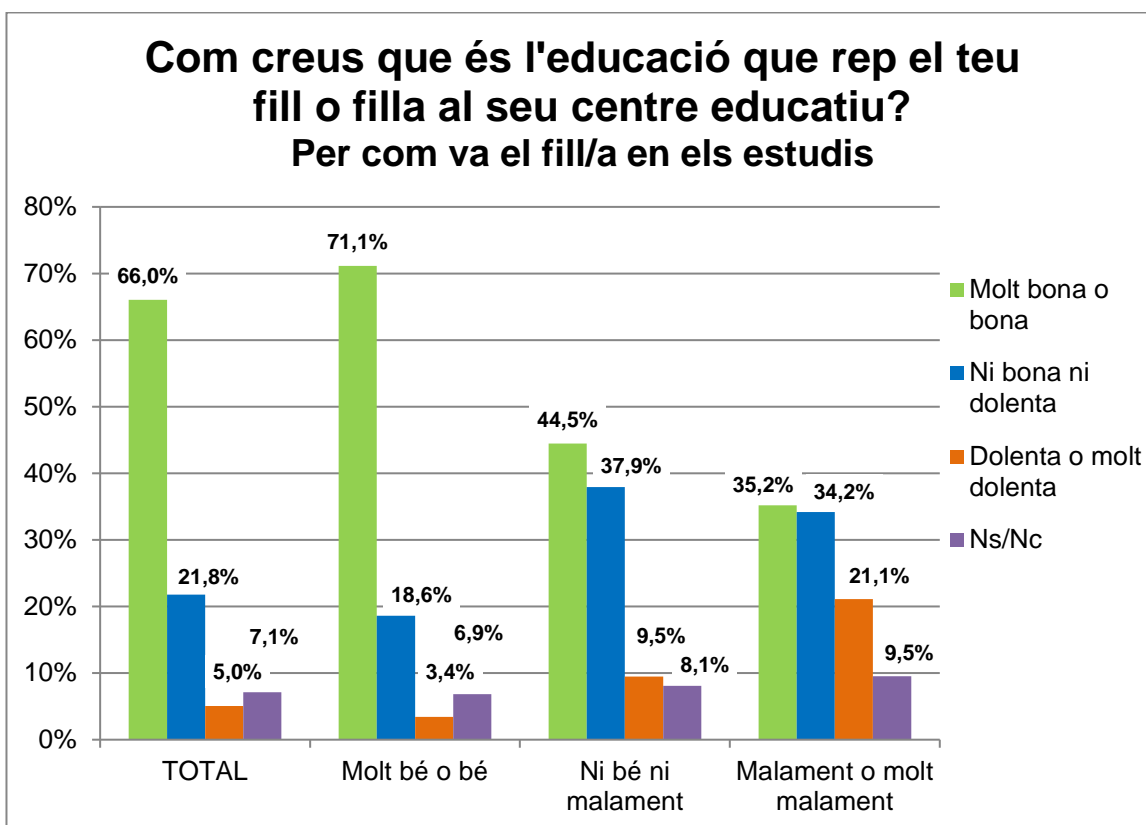

- Les famílies amb fills que no van bé a l'escola suspensen l'escola en orientació i acompanyament (4,5 sobre 10), en la manera d'ensenyar (4,4) i en el nivell d'exigència i els resultats acadèmics (4,7). Aproven el clima de convivència (5,7) i la relació dels docents amb les famílies (5,4). Quan els fills o filles van bé a l'escola, la valoració s'aproxima al 7 en gairebé tots els aspectes.
- De nou, tot apunta a que la pitjor puntuació prové de la insatisfacció de les famílies amb la manera com l'escola aborda les dificultats acadèmiques dels seus infants: ni les pedagogies semblen bones, ni l'orientació que reben ni l'exigència acadèmica.

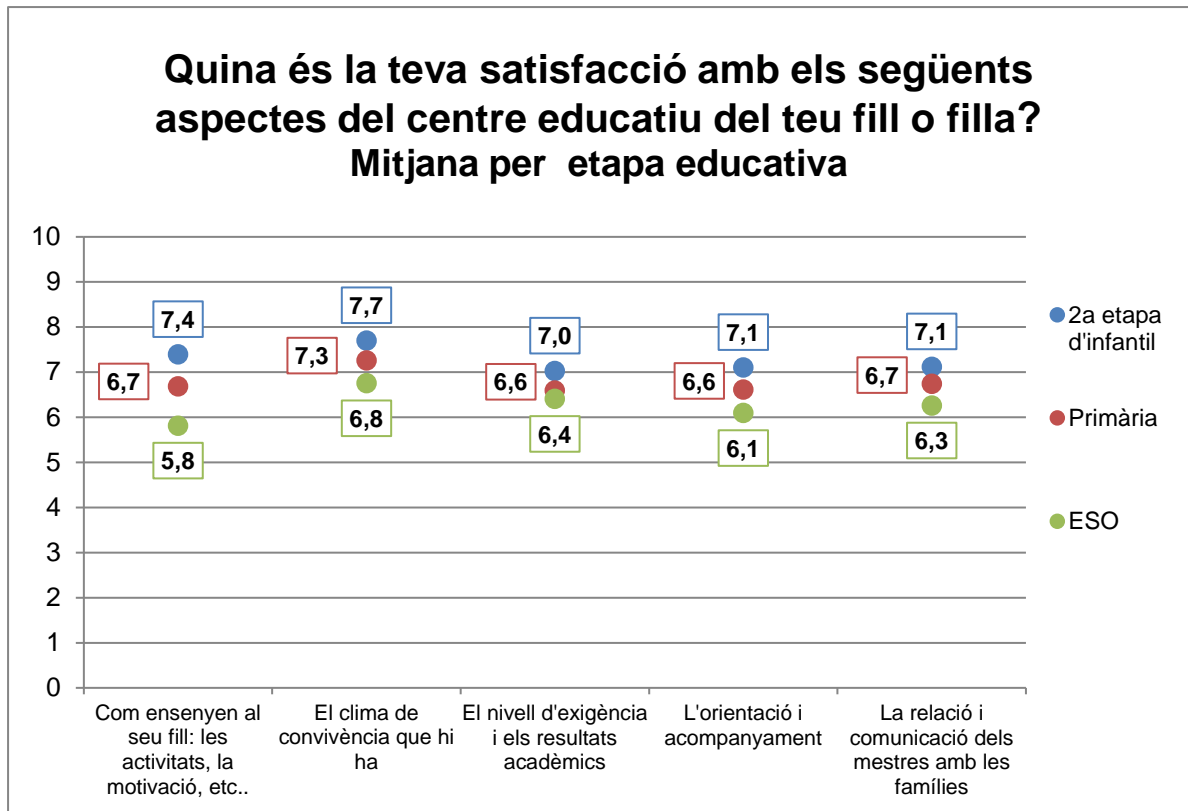

5. El 66% de les famílies creuen que l'educació que reben els seus fills és bona o molt bona. En canvi, entre les famílies amb fills o filles que van malament a l'escola, els que creuen que reben una bona educació són només el 35,2%.

- A partir del moment que els fills/es no van bé o molt bé, els nivells de satisfacció amb la qualitat de l'educació que reben els fills cau: creixen notablement els que la perceben com a mediocre (no és ni bona ni dolenta per al 18,6% dels que els fills van bé o molt bé i pel 34% del que els hi va malament o molt malament) i els que la perceben com a dolenta (del 3,4% al 21%).
- Les famílies no responsabilitzen només l'escola dels problemes dels seus fills. Malgrat que els estudis no els van bé, són més els que qualifiquen de molt bona o bona l'escola dels seus fills (35,2%) que els que la consideren dolenta (21,1%).

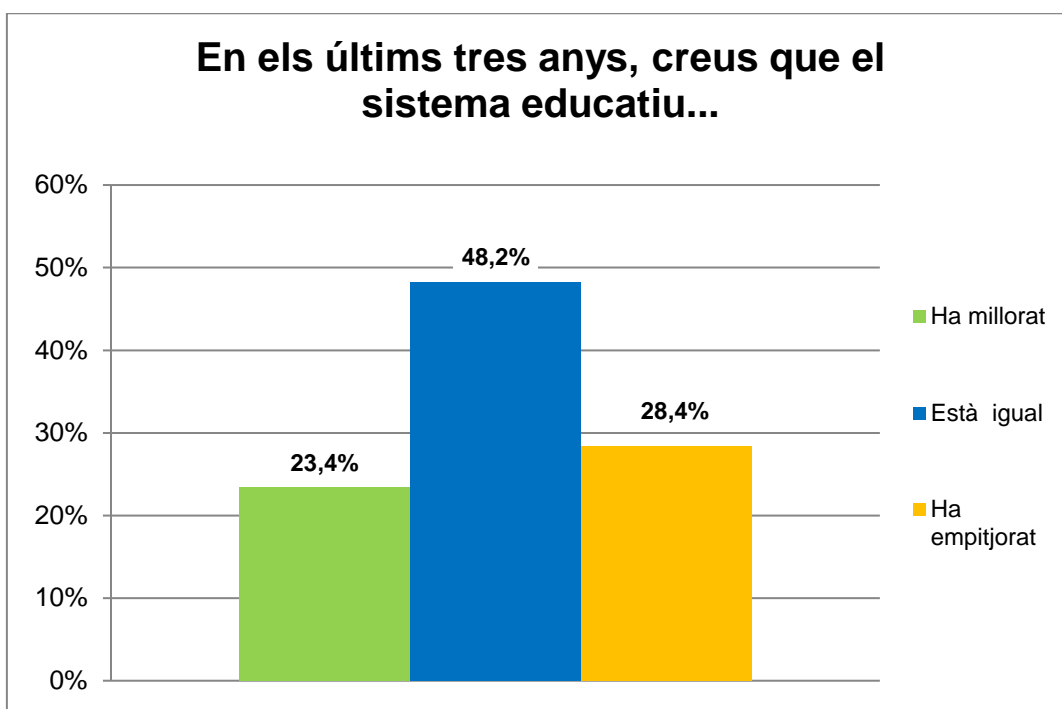

- La satisfacció amb el centre educatiu i la seva tasca baixa a mida que l'infant creix: **totes les valoracions són més baixes a etapa educativa més alta**. La diferència més acusada és en com ensenyen al fill o filla, que passa d'una mitjana de 7,4 a la segona etapa d'infantil al 5,8 a la ESO.

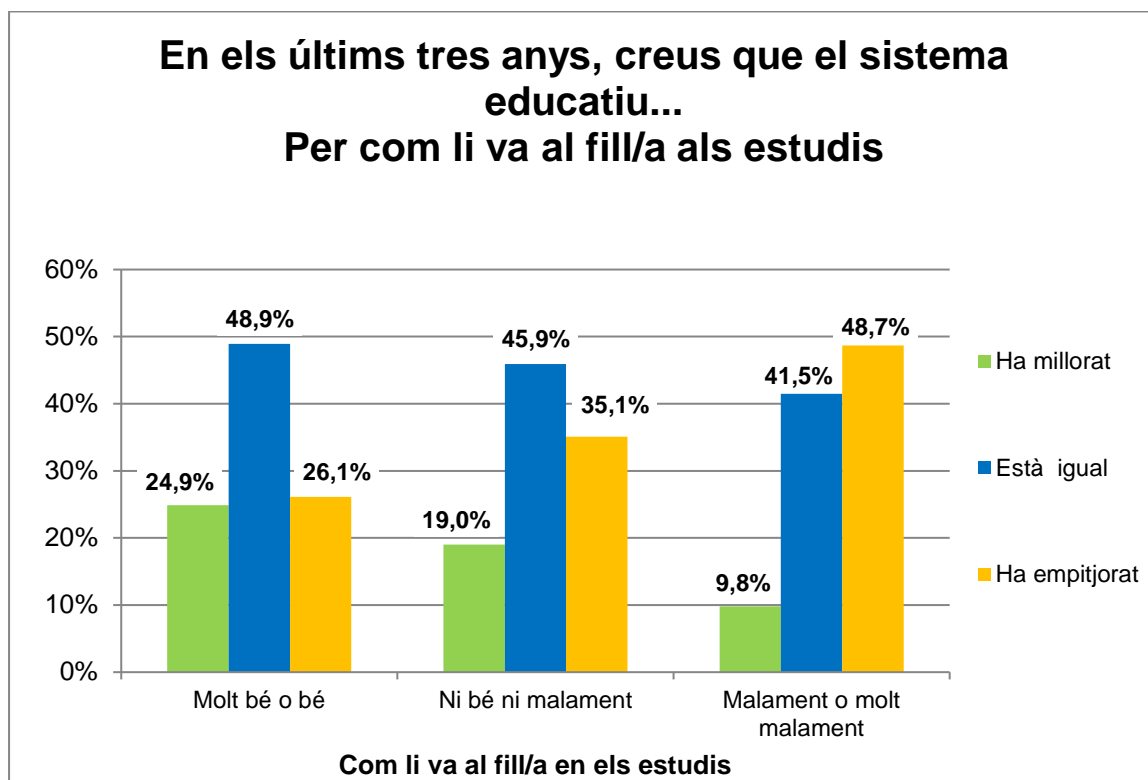
6. La majoria de les famílies no han vist cap evolució positiva en el sistema educatiu en els darrers tres anys: el 48% creu que està igual que fa tres anys i el 28.4% que ha empitjorat.

- Malgrat les retallades, majoritàriament no l'han vist degradar-se, ni empitjorar en la major part dels casos. Això implica que els docents en general no han traslladat cap malestar o percepció de pèrdua a les famílies..
- **En relació als docents, les famílies són menys optimistes amb l'evolució del sistema:** mentre que el 33,5% dels docents creien que havia millorat, comparteixen la visió el 23,4% de les famílies. De la mateixa manera, hi ha més famílies que no han percebut cap canvi (48% enfront el 36% dels docents). En relació als docents, les famílies els costa més percebre els canvis que s'esdevenen en educació, segurament perquè tenen un impacte menor en la seva vida quotidiana i triguen més temps a fer-se evidents.

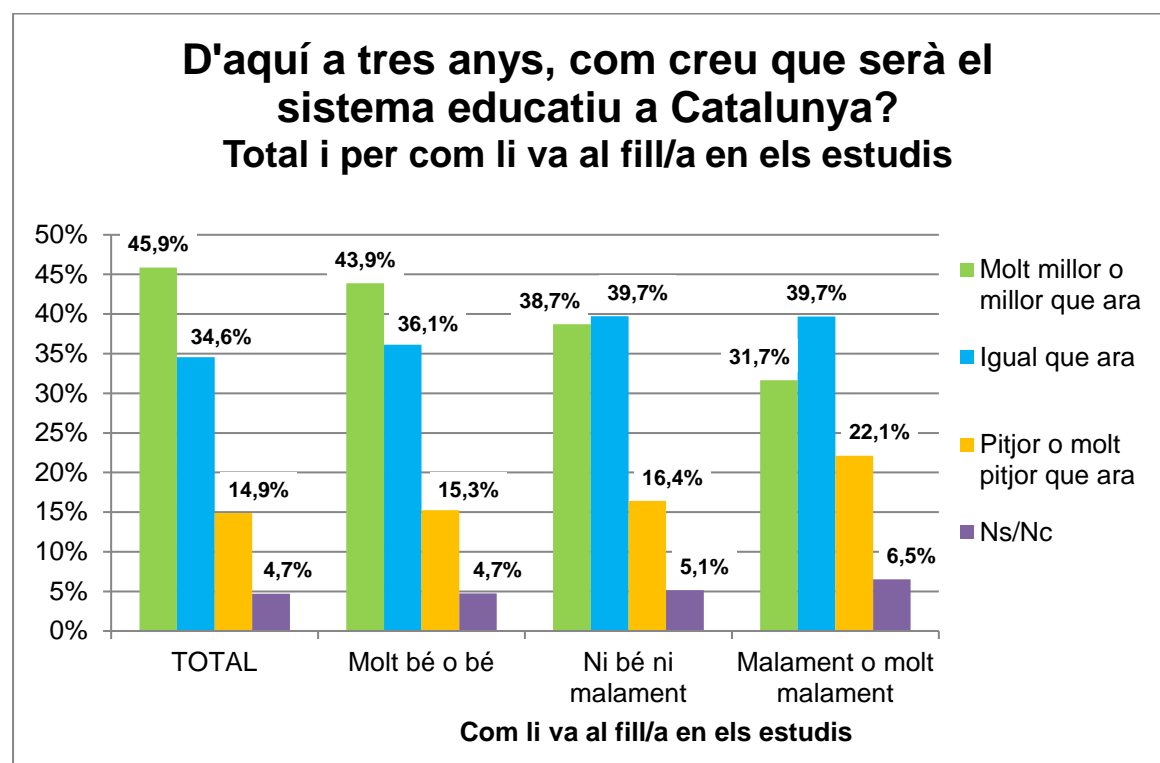
- **La percepció de les famílies amb fills que no van bé a l'escola, sobre l'evolució del sistema en els darrers tres anys, és força més negativa: prop de la meitat creuen que el sistema ha empitjorat.** És possible que les retallades dels darrers anys, que han afectat aspectes com les ràtios i la capacitat dels centres d'atendre la diversitat, estiguin al darrera d'aquesta percepció, ja que aquestes són les famílies que més perceben la necessitat d'un major acompanyament als seus infants.

L'evolució dels darrers tres anys es veu negativament per al 49% dels pares i mares amb fills i filles que no van bé als estudis, front al 26% dels que als fills els hi va bé. De la mateixa manera, la percepció de millora per als pares i mares amb fills que van bé és del 25%, mentre que baixa al 10% per als pares i mares amb fills que no van bé als estudis.

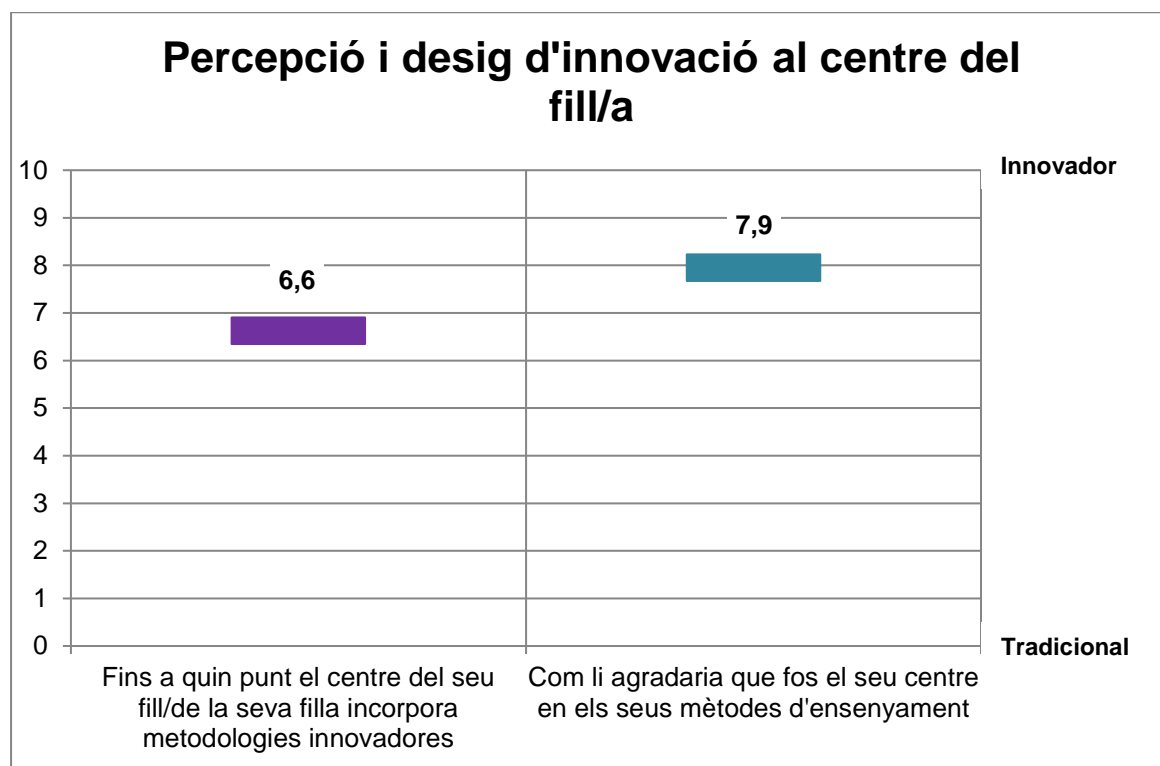
7. Les famílies són, en general, moderadament optimistes respecte de la millora de l'escola: el 45,9% creu que millorarà i el 34,6% creuen que estarà igual. També les que expressen més dificultats amb els fills projecten una millora en el futur.

- En la seva visió del futur del sistema, les famílies amb fills que no van bé als estudis són més pessimistes que les que tenen fills que se'n surten millor: Majoritàriament creuen que no canviarà (40%, creuen que el sistema estarà igual d'aquí a tres anys) i un 22% que empitjorarà. La tònica dominant és de poca esperança de millora.

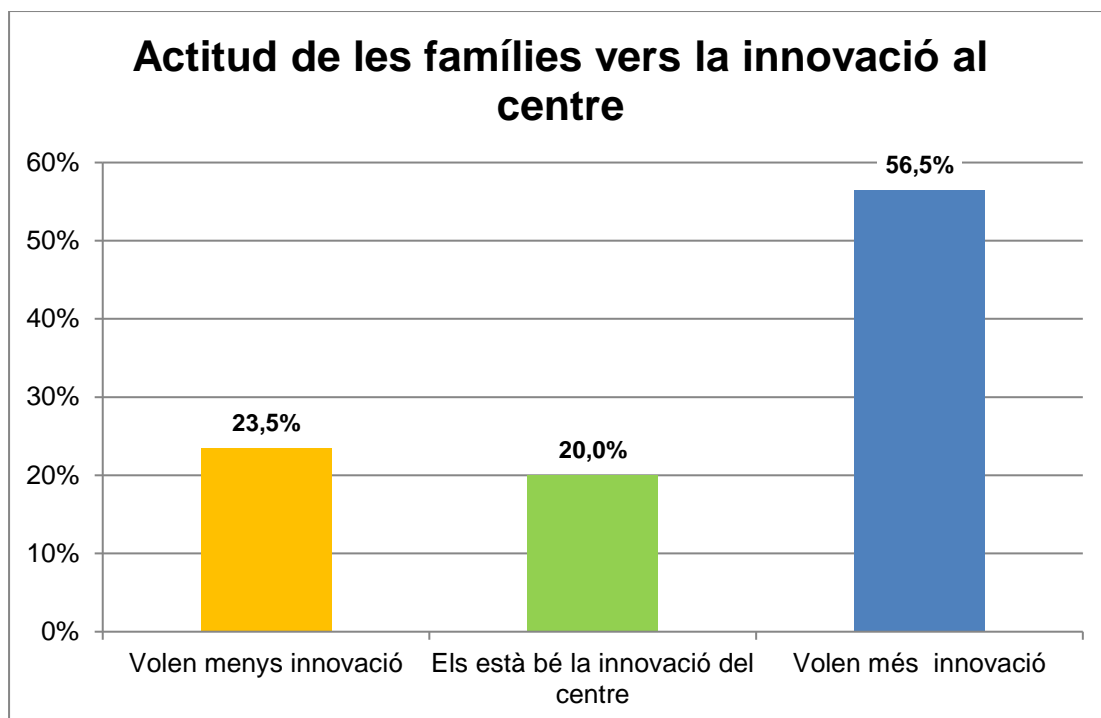

8. Les famílies volen més innovació als centres educatius: voldrien un nivell d'innovació de 8 (sobre 10) front al 6,6 que perceben actualment.

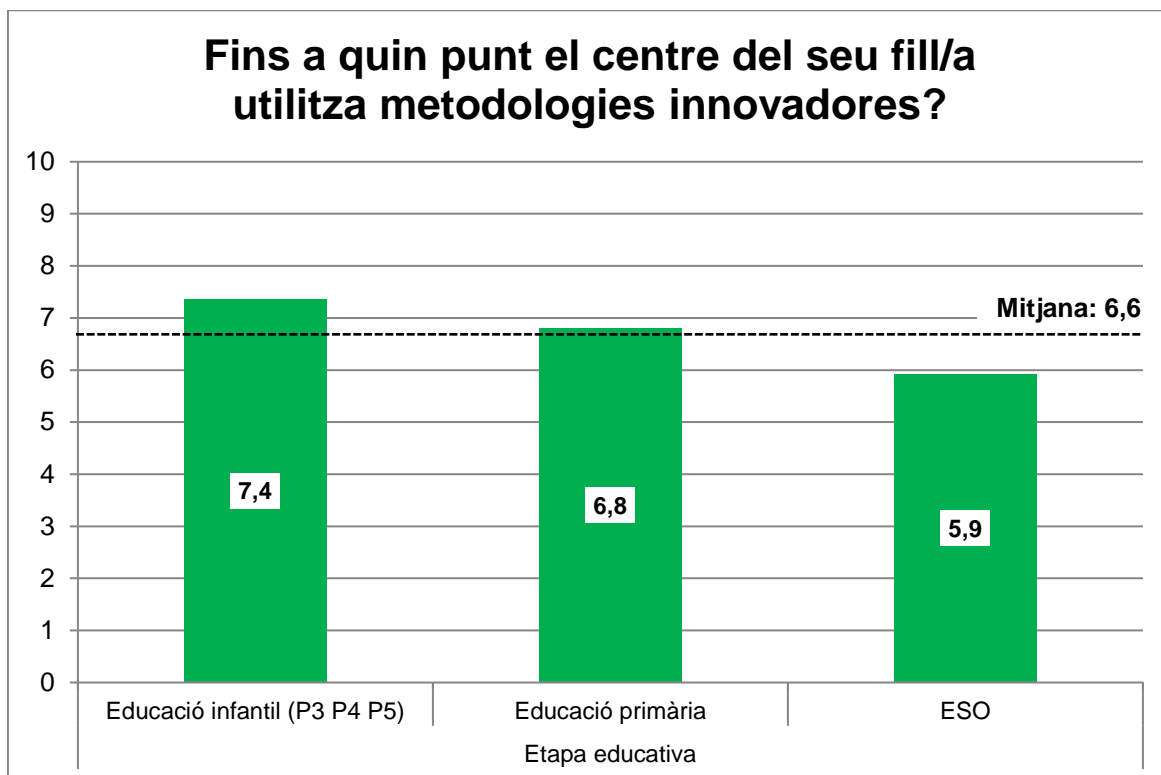
- El desig d'innovació és majoritari en totes les etapes educatives, i el voldrien el 56,5% de les famílies, amb independència del nivell d'estudis dels pares o de com va el fill en els estudis.
- Les famílies expressen el mateix nivell d'innovació expressat pels docents. Així doncs, el desig d'innovació és majoritari en el conjunt de la comunitat educativa. Tant famílies com docents situen el nivell d'innovació del centre per sobre del 6 i desitgen un nivell al voltant del 8.

NOTA: les persones enquestades no veien la numeració associada a cada tipus de centre.

- La percepció d'innovació baixa a mida que puja el nivell educatiu que cursa l'infant: mentre que **els centres que imparteixen 2a etapa d'infantil, són valorats amb un 7,4 en innovació, els que imparteixen ESO no arriben al 6.**

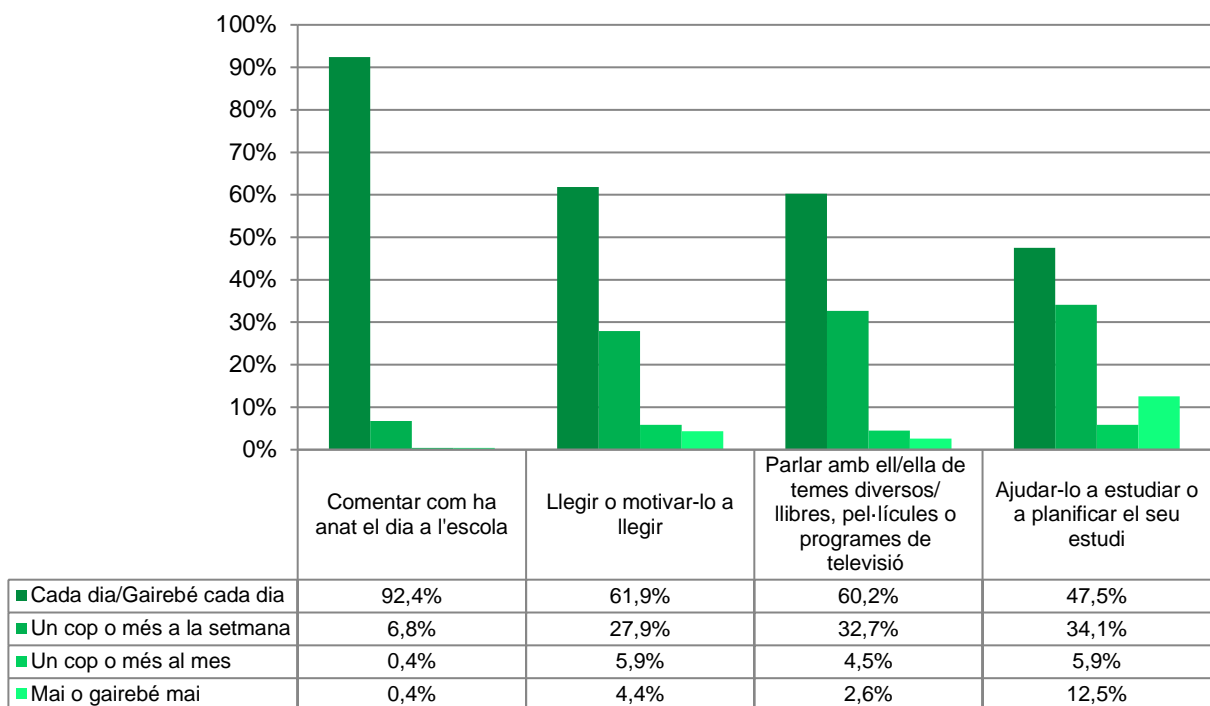

9. Les famílies estan implicades en el suport i acompanyament educatiu als seus fills i filles.

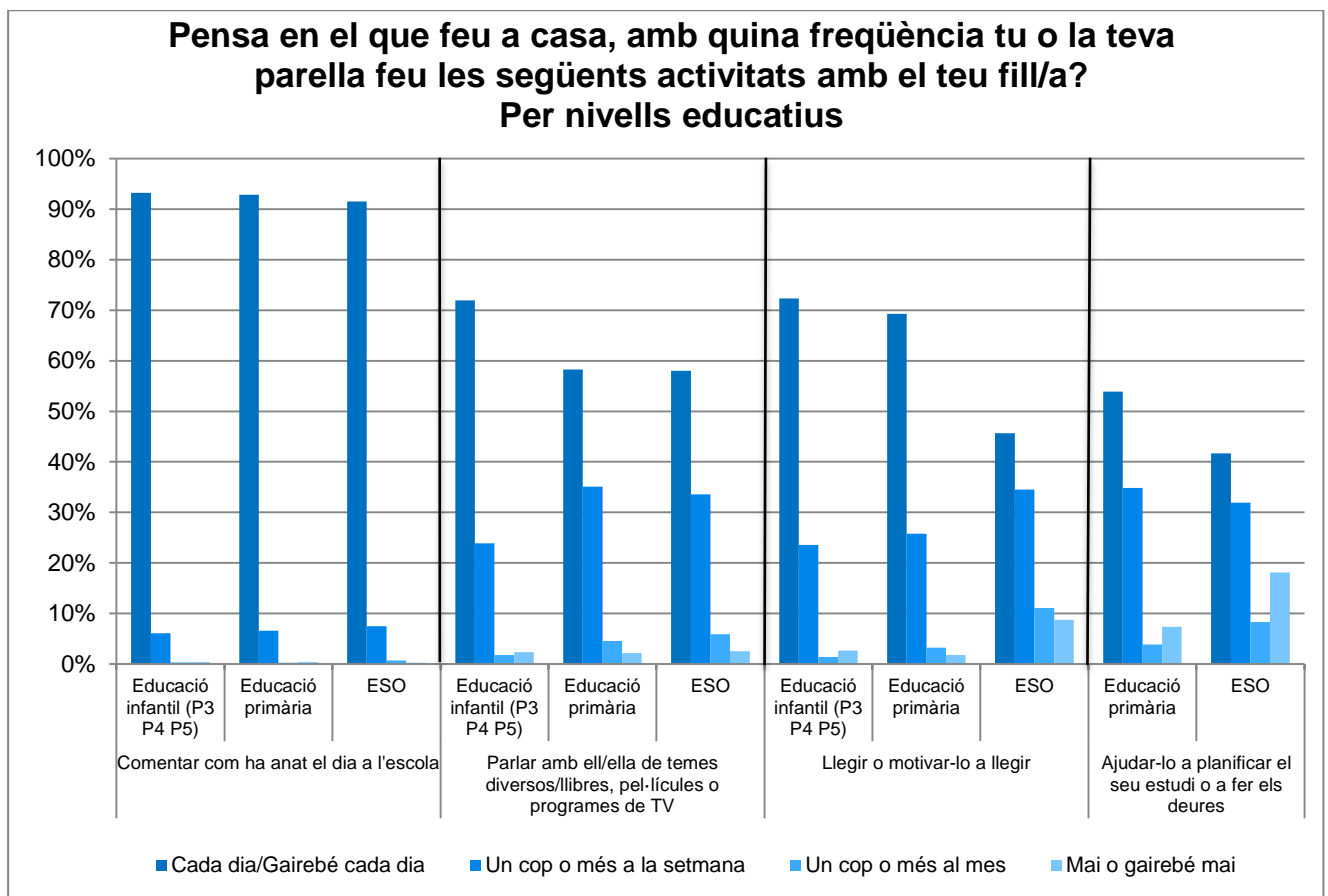
Com diverses recerques ja han constatat, el suport parental té una incidència molt important en l'èxit educatiu d'infants i joves. Pràctiques com la lectura amb els fills, parlar sobre com ha anat l'escola o ajudar-lo en la seva planificació estan associades amb un major èxit educatiu.

- El 93% de les famílies **parlen diàriament amb els seus fills i filles** sobre com ha anat el dia a l'escola.
- **El 60% afirma llegir** o motivar-lo a fer-ho i **parlar sobre temes diversos** (llibres, pel·lícules o programes de televisió) **diàriament**. **El 45% afirma** ajudar-lo en els estudis cada dia.
- La pràctica menys estesa és la d'ajudar-lo a estudiar o planificar els estudis: un 12,5% no ho fa gairebé mai.

Pensa en el que feu a casa, amb quina freqüència tu o la teva parella feu les següents activitats amb el teu fill/a

- A nivell que augmenta el nivell educatiu que cursa el fill o filla, la freqüència de realització d'aquestes activitats disminueix moderadament. Especialment en llegir o motivar-lo a fer-ho diàriament, que va del 72% a primària al 46% a l'ESO i en ajudar-lo en els estudis, que passa de 53% a primària a 42% a l'ESO.
- L'augment d'autonomia propi de la maduració dels fills i filles, probablement és el que provoca aquesta menor implicació en les tasques relacionades amb l'educació.

NOTA: l'activitat "Ajudar-lo/a a planificar el seu estudi o fer els deures" no es demanava a pares i mares d'infants de segona etapa d'educació infantil (P3, P4, P5).